

Dosarul nr. 3ra-1020/23
2-23126550-01-3ra-14102023

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (Jud: V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca)

Î N C H E I E R E

19 octombrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Oxana Parfeni
Sergiu Daguța
Aliona Donos

examinând recursul depus de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocata Mariana Barașianț,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională” împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, terț Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, privind anularea răspunsului nr. CEC- 8/2782 din 30 august 2023 și obligarea pârâtului să examineze în fond sesizările cu numerele de intrare a Comisiei Electorale Centrale: CEC-7/5764 și CEC-7/5765 din 28 iulie 2023, CEC-7/5785 și CEC-7/5786 din 31 iulie 2023,

împotriva hotărârii din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”,

c o n s t a t ă :

La 01 septembrie 2023, Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională” a depus la Curtea de Apel Chișinău o cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, solicitând constatarea faptului că Comisia Electorală Centrală nu a soluționat în termenul stabilit sesizările depuse de reclamant cu numerele de intrare a Comisiei Electorale Centrale: CEC7/5764 și CEC-7/5765 din 28 iulie 2023, CEC-7/5785 și CEC-7/5786 din 31 iulie 2023; obligarea pârâtului să examineze în fond sesizările depuse de reclamant cu numerele de intrare a Comisiei Electorale Centrale: CEC-7/5764 și CEC-7/5765 din 28 iulie 2023, CEC-7/5785 și CEC-7/5786 din 31 iulie 2023.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la 28 iulie 2023, Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Națională (în continuare - PP „MAN”) a depus în adresa Comisiei Electorale Centrale o sesizare referitor la preținse acțiuni ilegale ale persoanei terțe Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” (în continuare - PP „PAS”) și anume, s-a solicitat, printre altele, sancționarea PP „PAS” pentru acțiuni de utilizare a mesajelor ascunse de agitație electorală și pentru acțiuni de agitație electorală înainte de termenii legali prevăzuți în Codul electoral. În această sesizare, PP „MAN” a prezentat argumentele sale referitor la acțiunile reprezentanților PP

„PAS”, anunțați ca fiind candidați în cadrul alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023 în circumscripția mun. Chișinău și în circumscripția orașul Durlești.

Tot la 28 iulie 2023, a fost depusă o altă sesizare, prin care a fost atrasă atenția CEC-ului la acțiunile de agitație ascunsă și înainte de începerea campaniei electorale în susținerea candidatului al PP „PAS” anunțat în orașul Codru.

La 31 iulie 2023, reclamantul a depus o sesizare, cu un alt obiect de examinare, prin care a invocat posibila utilizare a resursei administrative de către PP „PAS”, prin arogarea proiectelor guvernamentale „Satul European” și „satul European Expres”, implementate din bani publici și distribuirea informației eronate în acest sens în materiale/postări cu caracter de agitație electorală ascunsă.

Precum rezultă din conținutul acestor patru sesizări (de facto, sunt 3 sesizări și 1 adresare cu informații suplimentare), cele depuse la 28 iulie 2023 au unele aspecte comune, atât prin cercul subiecților, cât și în argumentare (repartizarea materialelor cu agitație electorală ascunse în afara campaniei electorale); iar cele depuse la 31 iulie 2023 au obiect de examinare diferit de celelalte sesizări menționate (folosirea resursei administrative de către PP „PAS” prin arogarea proiectelor implementate de resurse financiare publice).

Ignorând diferențele menționate în alineatul anterior, pârâtul a decis să le examineze în aceeași procedură administrativă, argumentând comasarea procedurilor prin norme legale generale, fără a motiva relevanța acestor prevederi spețelor menționate.

Nu obiectează asupra comasării a mai multor sesizări cu același obiect de examinare, or astfel ar urma să fie stabilite, în opinia lor, acțiuni deliberate a PP „PAS” de încălcare a legislației electorale prin începerea agitației electorale deghizate sub publicitate politică cu mai multe episoade, totuși, consideră că cel puțin completarea cu nr. CEC-7/5786 din 31 iulie 2023 urma să fie conexată în altă procedură administrativă, în ultima fiind făcută trimiterea directă la altă contestație depusă anterior.

La 15 august 2023, pârâtul a emis răspunsul cu nr. CEC-8/2638, prin care, de facto, a lăsat fără examinare toate sesizările menționate supra, invocând faptul că unele aspecte deja au fost examinate, și faptul că alte aspecte țin de competența altor autorități: MAI și/sau comisia administrativă pe lângă APE.

La 18 august 2023, PP „MAN” a depus acțiune în contencios administrativ cu solicitări de anulare a actului real/scriorii cu nr. CEC-8/2638 din 15 august 2023, emise de către pârât și obligarea să examineze în fond sesizările depuse de reclamant cu numerele de intrare a Comisiei Electorale Centrale: CEC-7/5764 și CEC-7/5765 din 28 iulie 2023, CEC7/5785 și CEC-7/5786 din 31 iulie 2023.

La 22 august 2023, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat o încheiere prin care a declarat inadmisibilă cererea depusă în baza art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ.

În partea descriptivă a încheierii din 22 august 2023, Curtea de Apel Chișinău a constatat că: comunicatul informativ al Pârâtului nr. CEC-8/2638 din 15 august 2023 nu este act administrativ individual și nici act real. Respectiv, sesizările/petițiile reclamantului nu au fost soluționate în fond de pârât; cerințele formulate de reclamant îmbracă forma unei acțiuni în obligare și având în vedere că termenul de 30 de zile pentru finalizarea procedurii administrative expiră la 29 august 2023, reclamantul

urmează să acorde pârâtului posibilitatea de a emite actul administrativ individual solicitat prin sesizările depuse și doar după expirarea acestui termen să decidă oportunitatea contestării unui eventual act emis sau lipsa de răspuns.

Reclamantul a menționat că, la 31 august 2023, a recepționat răspunsul pârâtului cu nr. CEC-8/2782 din 30 august 2023, prin care Comisia Electorală Centrală a reiterat poziția sa și, contrar celor constatate de Curtea de Apel Chișinău, iarăși nu a examinat în fond sesizările depuse.

În drept, reclamantul a făcut trimitere la capitolul XIII Secțiunea 1 a Codului electoral, dar și la Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1126 din 14 iulie 2023, prin care însăși pârâtul a constatat competența sa în examinarea unor încălcări în afara perioadei electorale.

Analizând practica de aplicabilitate a legislației electorale de către pârât în perioada extraelectorală, reclamantul deduce o inconsecvență cronică în acest sens: la 14 iulie 2023, Comisia Electorală Centrală decide că este competentă să examineze sesizările depuse de 3 partide politice diferite referitor la acțiunile de agitație electorală ascunsă a PP „PAS” în perioada extraelectorală (poziția cu care este de acord); la 09 august 2023, arogându-și competența sa de a examina un pliant informativ a APL-ului distribuit în perioada extraelectorală (poziția cu care nu este de acord din motiv că CEC-ul nu are atribuții de a verifica materialele informative ale APL-urilor în perioada extraelectorală); la 15 august 2023, Comisia Electorală Centrală constată lipsa de competență în examinarea acțiunilor unui partid politic în perioada extraelectorală; la 16 august 2023, Comisia Electorală Centrală examinează mai multe sesizări privind acțiunile în perioada extraelectorală a unui partid politic, cu aprobarea Hotărârii nr. 1175.

Potrivit reclamantului, Regulamentul de activitate al Comisiei Electorale Centrale, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1098 din 21.06.2023 prevede; „6. În activitatea sa, Comisia Electorală Centrală se conduce de principiile legalității, independenței, imparțialității, colegialității, transparenței și nediscriminării. [...] 54. Suplimentar atribuțiilor generale prevăzute la pct. 53, membrii Comisiei exercită atribuții specifice, repartizate pe domenii conform unei hotărâri aprobate în acest sens, după cum urmează: 1) în domeniul perfecționării cadrului normativ electoral și celui conexe, precum și aplicării uniforme a acestuia; [...] b) asigurarea respectării în cadrul Comisiei a normelor privind transparența în procesul decizional.”

În acest context, pe lângă aplicarea neuniformă a prevederilor legale în partea ce ține de competența de examinare în perioada extraelectorală, reclamantul a invocat și aplicarea neuniformă a legii de către Comisia Electorală Centrală în partea ce ține de procedura de examinare a sesizărilor.

Astfel, în primele două situații menționate supra, sesizările au fost examinate în ședințe deschise a plenului Comisiei Electorale Centrale și soluționate prin adoptarea unor hotărâri, ceea ce a permis părților și participanților să-și prezinte poziția, asigurând principiul contradictorialității. Însă, în cazul propus spre examinare instanței de judecată, pârâtul a decis, fără o ședință a plenului său, să nu examineze în fond sesizările depuse, fără a indica motive de drept și de fapt în acest sens și nici nu s-a expus pe fondul sesizărilor prin procedura scrisă.

Reclamantul a atras atenția și asupra faptului că în sesizarea cu nr. CEC-7/5785 din 31 iulie 2023, a invocat încălcarea de către Guvernul Republicii Moldova și PP „PAS” a prevederilor legale din domeniul finanțării partidelor politice și posibilă utilizare a resursei administrative de către PP „PAS”. Acest aspect este important, or pârâtul iarăși a acționat contrar principiului imparțialității și a aplicat neuniform prevederile legale, aparent, favorizând un concurent electoral.

Nu este clar de ce în cauze soluționate prin Hotărârea nr. 1162 din 09 august 2023 (acțiuni pretins neconforme ale Primăriei mun. Chișinău), prin Hotărârea nr. 1193 din 24 august 2023 (acțiuni pretins neconforme ale Primăriei mun. Bălți), precum și în cazul sesizărilor depuse referitor la acțiunile PP „Renașterea”, Comisia Electorală Centrală a considerat sesizarea depusă de PP „PLDM” admisibilă pentru a fi examinată în ședința plenului și soluționată prin hotărâri aprobate, iar în cazul sesizărilor depuse de PP „MAN” a decis să aplice, discreționar și contrar propriei practici și legislației în vigoare, alte reguli și nu a examinat în fond sesizările depuse.

Potrivit reclamantului, inconsecvența acțiunilor CEC-ului vine în contradicție cu principiile enunțate supra, în special de imparțialitate și independență, și permit să concluzioneze că scrutinul din 05 noiembrie 2023 poate fi viciat prin favorizarea doar a unui concurent electoral.

Analizând răspunsul pârâtului cu nr. CEC-8/2638 din 15 august 2023, prin prisma prevederilor art. 91, 93, 97 din Codul electoral și art. 74 din Codul administrativ, reclamantul constată că Comisia Electorală Centrală, chiar dacă a considerat că nu este autoritatea competentă de a examina contestațiile depuse sau deja a examinat cele invocate, urma să expedieze sesizările autorităților competente, nu și să recomande reclamantului cum să acționeze în continuare.

În aceeași ordine de idei, o altă soluție posibilă a pârâtului ar fi aprobarea hotărârii de inadmisibilitate a sesizărilor depuse, însă a decis să nu se expună în nici un fel.

În acest context, reclamantul a atras atenția instanței de judecată asupra faptului că CEC anterior nu a examinat pliantele PP „PAS” distribuite în orașul Codru și orașul Durlești, iar examinarea altor pliante (fie și similare prin formă, nu și conținut) nu constituie temei de lăsare fără examinare a altor sesizări depuse.

De asemenea, în opinia reclamantului, este important de menționat că prin sesizările depuse la Comisia Electorală Centrală, nu se solicita verificarea legalității instalării corturilor în mun. Chișinău, ci folosirea banerelor cu imaginea și sloganul persoanelor anunțate în calitate de candidați de către PP „PAS” și materialelor distribuite (pliante, flyere, ziare).

Corespunzător, nu este clară declinarea competenței din ultimul alineat al răspunsului din 15 august 2023.

Toate cele descrise supra au stat la baza depunerii prezentei acțiuni și constituie temei pentru constatarea faptului neexaminării sesizărilor depuse și obligarea pârâtului de a examina în fond sesizările depuse în spiritul legii și cu respectarea principiului legalității, transparenței și imparțialității, prin aplicarea uniformă a normelor legale, fără a face distincție între actorii politici.

Prin hotărârea din 28 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”.

La 01 octombrie 2023, Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocatul Mariana Barașianț, a depus cerere de recurs împotriva hotărârii din 28 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 05 octombrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul depus de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, prin intermediul avocatei Mariana Barașianț, s-a casat hotărârea din 28 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La 11 octombrie 2023, Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională” a depus la Curtea de Apel Chișinău o cerere de concretizare a acțiunii, solicitând constatarea faptului că CEC nu a soluționat în termenul stabilit sesizările depuse de reclamant cu numerele de intrare a Comisiei Electorale Centrale: CEC7/5764 și CEC-7/5765 din 28 iulie 2023, CEC-7/5785 și CEC-7/5786 din 31 iulie 2023; obligarea pârâtului să examineze în fond sesizările cu numerele de intrare a Comisiei Electorale Centrale: CEC-7/5764 și CEC-7/5765 din 28 iulie 2023, CEC-7/5785 și CEC-7/5786 din 31 iulie 2023, cu anularea scrisorii nr. CEC- 8/2782 din 30 august 2023 (f.d.181-182, Vol.I).

În motivarea cererii de concretizare a invocat că, prin emiterea răspunsului cu nr. CEC-8/2782 din 30 august 2023 prin care pârâtul a reiterat poziția enunțată în scrisoarea din 15 august 2023, de fapt, Comisia Electorală Centrală a refuzat examinarea sesizărilor în fond.

Prin urmare, răspunsul nr. CEC-8/2782 din 30 august 2023 poate fi considerat act real, prin care, având în vedere constatările din încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 august 2023, reprezintă refuzul în examinarea în fond a sesizărilor depuse.

În aceeași ordine de idei, a menționat poziția Curții Supreme de Justiție, expusă în decizia din 05 octombrie 2023, precum că solicitarea de obligare a pârâtului să examineze în fond sesizările depuse înglobează eventuală solicitarea de contestare a refuzului în examinarea CEC-ului.

Totodată, consideră că urmează a fi pusă în discuție eventuala anulare a răspunsului din 30 august 2023, în vederea stabilirii unei practici uniforme și clare în domeniul electoral, or, existența unor reguli exacte va contribui la asigurarea unui proces electoral transparent și corect.

Rejudecând cauza, Curtea de Apel Chișinău, prin hotărârea din 12 octombrie 2023, a respins ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”.

În susținerea soluției, prima instanță s-a bazat pe prevederile art. art.16 alin.(1), 64 alin.(2), 93, 137 alin.(1) – (4), 219 alin.(1), 220 alin.(1), art.224 alin.(1) din Codul administrativ, prevederile art. art.1, 25 alin.(1), 70 alin.(1), (2), (4); (6)-(8) din Codul electoral, prevederile art.17 alin.(2), lit.a) și d) din Legea privind partidele politice nr.294 din 21 decembrie 2007, precum și prevederile art.3, 9 alin.(1) din Legea cu privire la publicitate nr.62 din 17 martie 2022 și a conchis că nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a) - e) alin.(1) art.224 din Codul administrativ.

Pentru a hotărî astfel, Completul de judecată al Curții de Apel Chișinău a constatat că, prin sesizările cu numerele de intrare a Comisiei Electorale Centrale: CEC-7/5764 și CEC- 7/5765 din 28 iulie 2023, CEC-7/5785 și CEC-8/5786 din 31

iulie 2023, reclamantul sesizează anumite încălcări admise de persoana terță Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” în perioada preelectorală și anume: 1) constatarea utilizării mesajelor ascunse de agitație electorală, înainte de înregistrarea candidaților; 2) constatarea numărului de bannere printate; 3) folosirea resurselor administrative.

Astfel, Completul de judecată al Curții de Apel Chișinău a reținut că, la examinarea sesizărilor depuse de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională” cu numerele de intrare a Comisiei Electorale Centrale: CEC-7/5764 și CEC- 7/5765 din 28 iulie 2023, CEC-7/5785 și CEC-8/5786 din 31 iulie 2023, Comisia Electorală Centrală prin răspunsul nr. CEC-8/2638 din 15 august 2023 a reținut că, prin hotărârea nr. 1126 din 14 iulie 2023 s-a pronunțat asupra acțiunilor Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” în contextul sesizărilor depuse de Partidul Politic Mișcarea Alternativa Națională, Partidul politic Partidul Național Moldovenesc, Partidul Liberal Democrat din Moldova, fiindu-i aplicată sancțiunea sub formă de avertisment și interzisă utilizarea și distribuirea pliantelor, care nu corespund prevederilor legale, de asemenea fiind atenționat asupra necesității respectării legislației electorale. Iar, la o parte din argumentele aduse de reclamant a făcut trimitere la răspunsurile anterioare nr. CEC-8/5562 din 11 iulie 2023, CEC-8/2519 și CEC-8/2520 din 27 iulie 2023 și CEC-8/2539 din 02 august 2023, ce țin de postările plasate ulterior datei de 17 iulie 2023, prin care a informat pârâtul că, conținutul acestora nu întrunește elementele caracteristice agitației electorale.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții de Apel Chișinău, examinând conținutul răspunsurilor anterioare cu nr. CEC-8/5562 din 11 iulie 2023, CEC-8/2519 și CEC-8/2520 din 27 iulie 2023 și CEC-8/2539 din 02 august 2023, emise de Comisia Electorală Centrală, a constatat că, pârâtul s-a expus asupra faptului că, în perioada extraelectorală, partidele politice sau autoritățile publice nu pot fi limitate nejustificat în libertate de difuzare a informației pe care o consideră relevantă prin intermediul publicității politice, odată ce sunt respectate prevederile Legii nr.62/2022 cu privire la publicitate, astfel, nu întrunesc elementele caracteristicii agitației electorale.

La fel, Completul de judecată al Curții de Apel Chișinău a conchis că pârâtul a explicat reclamantului precum că, referitor la cheltuielile suportate la tipărirea pliantelor și a bannerelor de către Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, vor fi verificate la corectitudinea reflectării acestor cheltuieli în rapoartele privind gestiunea financiară pe care le va prezenta partidul pentru primul semestru și cel pentru anul 2023.

Ce ține de alte pretinse încălcări sesizate, Completul de judecată al Curții de Apel Chișinău a reținut că, pârâtul a explicat reclamantului că acestea nu sunt de competența sa, ci sunt de competența autorităților publice locale și a Ministerului Afacerilor Interne al RM, prin prisma prevederilor legale.

Astfel, Completul de judecată al Curții de Apel Chișinău a constatat că, Comisia Electorală Centrală a examinat sesizările depuse de reclamant per ansamblu referitor la conduita necorespunzătoare a Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, iar ca urmare terțul s-a conformat hotărârii Comisiei Electorale, ceea ce rezultă că faptele sesizate au fost consumate.

Totodată, Completul de judecată al Curții de Apel Chișinău a reținut că prin sesizarea cu nr.CEC-8/5786 din 31 iulie 2023, prin care a fost completată sesizarea

CEC-7/5640 din 17 iulie 2023, pârâtul întemeiat și-a susținut argumentul expus în răspunsul nr. CEC-8/2539 din 02 august 2023, care nu a fost contestat, or, aceste fapte erau similare și prin urmare nu putea fi o altă soluție.

Ce ține de argumentul invocat de reclamant precum că, pârâtul aplică o practică neuniformă a prevederilor legale în perioada extraelectorală în raport cu alți participanți, Completul de judecată al Curții de Apel Chișinău l-a considerat ca fiind neîntemeiat, or, reieșind din Hotărârile Comisiei Electorale Centrale la care se face trimitere rezultă că, pârâtul a constatat acțiuni neconforme prevederilor legale admise de autoritățile publice locale și anume a Primăriei mun. Chișinău și Primăriei mun. Bălți.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții de Apel Chișinău a conchis că, Comisia Electorală Centrală și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege la examinarea sesizărilor depuse de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională” cu numerele de intrare a Comisiei Electorale Centrale: CEC-7/5764 și CEC-7/5765 din 28 iulie 2023, CEC-7/5785 și CEC-7/5786 din 31 iulie 2023, prin urmare nu se atestă careva circumstanțe ce ar duce la nulitatea răspunsului nr. CEC-8/2782 din 30 august 2023, prin care doar a fost completat răspunsul nr. CEC-8/2638 din 15 august 2023.

Reieșind din cele constatate, Completul de judecată al Curții de Apel Chișinău a conchis că, acțiunea urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată, deoarece s-a stabilit cu certitudine că, Comisia Electorală Centrală a acționat în cadrul legal, adică cu respectarea rigorilor legii și temei pentru a admite acțiunea nu este, iar dezacordul reclamantului cu acțiunile pârâtului nu justifică de la sine legalitatea respectivei cereri.

La 14 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.2, Vol.II), Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocata Mariana Barașianț, a declarat recurs nemotivat împotriva hotărârii din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.3, Vol.II).

La 18 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.14, Vol.II), Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocata Mariana Barașianț, a depus motivarea recursului declarat împotriva hotărârii din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului, a indicat că, în hotărârea contestată, de către Curtea de Apel Chișinău nu au fost analizate argumentele recurentului.

A menționat că, un argument important este statuarea Curții Supreme de Justiție pe speța dată, potrivit principiilor CEDO, toate părțile în proces trebuie auzite. Astfel, fiecare hotărâre judecătorească urmează a fi motivată prin prisma aprecierii tuturor argumentelor și contraargumentelor formulate de către participanții la proces. CEDO susține că un sistem intern de examinare eficientă a contestațiilor și apelurilor individuale în chestiuni referitoare la drepturile electorale este una dintre garanțiile esențiale ale alegerilor libere și echitabile. Un astfel de sistem permite exercitarea efectivă a dreptului individual de vot și a dreptului de a candida la alegeri. Orice sistem de soluționare a litigiilor electorale trebuie să îndeplinească testul de examinare eficientă. Motivele pentru contestații nu pot fi interpretate așa de limitat, încât acestea să împiedice o afirmație discutabilă privind nereguli electorale. Examinarea eficientă a contestațiilor privind alegerile înseamnă de asemenea garanții procedurale, precum

instanțe independente și imparțiale, o procedură transparentă pentru rezolvarea litigiilor electorale, decizii motivate și publice, și dreptul de audiere care să implice ambele părți, cu dreptul de a depune probe. Adică, statele trebuie să se asigure că plângerile cu privire la neregulile electorale sunt într-adevăr examinate și că deciziile sunt motivate suficient. Procedura trebuie să aibă un caracter judiciar, în sens că dreptul reclamantilor la contradictoriu trebuie să fie respectat. Totodată, egalitatea șanselor trebuie garantată tuturor partidelor și candidaților și trebuie să stimuleze statul să adopte o atitudine imparțială față de ei și să aplice aceeași legislație în mod echitabil tuturor. În special, exigența neutralității se aplică la campania electorală, or credibilitatea procesului electoral trebuie să fie garantată, iar stabilirea regulilor trebuie să fie pe măsura de a exclude orice suspiciune de manipulare.

În această ordine de idei, recurentul consideră că hotărârea din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău poate fi casată, cu adoptarea unei decizii de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin referința depusă de Comisia Electorală Centrală, la 18 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, a solicitat respingerea recursului depus de Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Națională”, reprezentat de avocata Barașianț Mariana, împotriva hotărârii din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind inadmisibil sau respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat (f.d.17/19, Vol.II).

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 95 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (în vigoare de la 01 ianuarie 2023), în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea. Alineatul 8 al aceluiași articol stipulează că, înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).

Din actele cauzei rezultă că, la 12 octombrie 2023, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul hotărârii contestate.

Copia dispozitivului hotărârii din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru notificare participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la 12 octombrie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.237, Vol.I)

Hotărârea motivată a Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2023, a fost notificată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la 17 octombrie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.240, Vol.I).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, cererea de recurs a fost depusă în mod electronic, la 14 octombrie 2023 (f.d. 2/3, Vol.II) și recursul suplimentar, la 18 octombrie 2023 (f.d. 15/15verso, Vol. II).

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocata Mariana Barașianț, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ, recursul este admis dacă: interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

În sensul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹.

Din analiza acestor prevederi rezultă că, admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele precitate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, motivele de casare, invocate în recurs de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocata Mariana Barașianț, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii

și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul depus de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocata Mariana Barașianț, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către prima instanță, fiind apreciate corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Completul de judecată accentuează că, admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza *Golder vs. Regatul Unit*, pct. 38; cauza *Stanev vs. Bulgaria (MC)*, pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza *Luordo vs. Italia*, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza *Levages Prestations Services vs. Franța*, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (cauza *Botten vs. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza *Helmerts vs. Suedia* din 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocata Mariana Barașianț.

În conformitate cu art. 95 alin. (1) și (8), art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral nr. 325/2022, art. 230 și art. 246, art. 245¹ din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocata Mariana Barașianț, împotriva hotărârii din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Sergiu Daguța

Aliona Donos